

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

WAYS OF LEADING THE NATIONAL EDUCATION STANDARD TO PRACTICE

สมบัติ คชสิทธิ์¹ บังอร เสรีรัตน์² रेखा अरुणवर्ग³ จิตติพร พิชญกุล⁴ พิทักษ์ นิลนพคุณ⁵ เฉลิมชัย พันธเลิศ⁶
ทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา⁷ กุณฑลี บริรักษ์สันติกุล⁸ ดารากร ปัญญาทิพย์⁹ และนาฏฤดี จิตรรังสรรค์¹⁰
Sombat Kotchasi¹, Bung-On sereerat², Rekha Arunwong³, Thitiporn Pichayakul⁴, Phithack
Nilnopkoon⁵, Chalermchai Phanthalert⁶, Sonporn Panomwan Na Ayuthaya⁷, Khuntalee
Borirasontikul⁸, Darakorn Panyatip⁹ and Nadrudee Chitrangsan¹⁰

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี

Valaya Alongkorn Rajabhat University

E-mail: sombat@vru.ac.th

Received: November 25, 2019

Revised: November 12, 2019

Accepted: December 12, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับนโยบายระดับการกำกับติดตามการสนับสนุนส่งเสริมและระดับปฏิบัติ 2) ศึกษาและวิเคราะห์บทเรียนจากต่างประเทศเกี่ยวกับกลไกการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และ 3) สังเคราะห์แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็นผู้ให้ข้อมูลผ่านออนไลน์ครอบคลุมทุกสังกัด จำนวน 284 คน และผู้ให้ข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มจำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อยกร่างแนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และแบบสอบถามข้อมูลเพื่อยกแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (ออนไลน์) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับ/ประเภทการศึกษา มีการกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง

2. ผลการศึกษาระบบ กลไกการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ 8 ประเทศคือ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี โปรตุเกสและเม็กซิโกนั้น พบว่า 1) ทุกประเทศมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน 2) มีนโยบายส่งเสริมการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และประเมินผลที่ชัดเจน 3) มีระบบการกำกับติดตามที่เข้มแข็ง และ 4) ระบบการพัฒนาครูมีคุณภาพสูง เน้นการพัฒนาครูให้มีคุณภาพในด้านเทคนิคและกลวิธีในการสอน และการคัดเลือกครูด้วยเกณฑ์คุณภาพสูง

3. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติใน มี 2 ช่วง คือช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสม และช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบงาน

คำสำคัญ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ การประกันคุณภาพการศึกษา การกำกับติดตามประเมินผล และการส่งเสริมสนับสนุน

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to study the present condition of leading the education standard to practice at the policy level, at the follow-up of the promotion level and at the practice level, 2) to study and analyze the foreign contexts relating the ways of leading the national education standard to practice and 3) to synthesize the ways of leading the national education standard to practice. The sample in this study consisted of 284 informants obtained through the use of online data from all educational units, and 49 informants obtained from the interview and focus. The research instrument were issues in the focus group discussion for drafting the ways of leading the national education standard to practice and a questionnaire To collect data for drafting the ways of leading the national education standard to practice (Online). The statistical data were analyzed by percentage and content analysis.

The results of the study were as follows:

1. As for the ways of leading the national education standard to practice, it was found that all levels and types of basic educational units had determined and announced and inform the use of education standard through managing the education standard in parallel with the national education standard.

2. The results of the study of the educational system of the way of leading the national education standard to practice of 8 foreign countries namely Singapore, Japan, Finland, Canada, Australia, Germany, Portugal and Mexico revealed as follows: 1) Every country set policy and objectives in developing the quality of learners clearly 2) There was the policy that promoted clearly the ways of leading the national education standard to practice in terms of curriculum, teaching and learning and evaluation 3) There was a strong follow-up system and 4) There was high quality of teacher development system, emphasizing teacher development in terms of the quality of techniques, teaching strategies and also high criteria of recruiting teachers.

3. The ways of leading the national education standard to practice had into 2 stages as follows: stage 1 the connection and finding suitable and stage 2 reviewing the education standard and managing the work system.

Keywords

The National Education Standard, Quality Assurance, Monitoring, Evaluation and Promotion

ความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ขึ้น โดยได้ระบุคุณลักษณะผู้เรียน 3 ด้านประกอบด้วยผู้เรียนรู้ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้ดี สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต คุณลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งให้มีการจัดการศึกษาให้คนไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้น เน้นความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560– 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งเป็นไปเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาดนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาสามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมได้

ด้วยความตระหนักว่าการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการดำเนินงานจัดการศึกษา และมีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยง ตลอดจนส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายลักษณะทั้งส่วนนโยบาย ส่วนประสานงาน และส่วนปฏิบัติการ อีกทั้งมีภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการโดยเฉพาะการบริหารจัดการในลักษณะใหม่ การเชื่อมโยงและปรับเปลี่ยนในส่วนของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องแต่ละส่วน แต่ละภารกิจนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งเข้าใจแนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติด้วย ที่สำคัญต้องวิเคราะห์ภารกิจ และจัดทำรายละเอียดการดำเนินการที่สอดคล้อง และเตรียมพร้อมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจบทบาทของตนเองในการนำสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ จึงได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติขึ้นโดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับนโยบายระดับการกำกับติดตามการสนับสนุนส่งเสริมและระดับปฏิบัติเป็นอย่างไร
2. กลไกการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของต่างประเทศเป็นอย่างไร

3. แนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทยที่เกิดผลควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับนโยบาย ระดับการกำกับติดตามการสนับสนุนส่งเสริมและระดับปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษา และ วิเคราะห์บทเรียนจากต่างประเทศเกี่ยวกับกลไกการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
3. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มประเทศที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้ 1) ที่ปรึกษาการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ ในระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และระดับการอุดมศึกษาจำนวน 8 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และระดับการอุดมศึกษา โดยครอบคลุมทุกภูมิภาค สังกัด และตำแหน่ง/ลักษณะงาน จำนวน 19 คน 3) ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ครอบคลุมทุกสังกัด ที่ร่วมตอบแบบสอบถามข้อมูลเพื่อยกร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (ออนไลน์) จำนวน 284 คน

ส่วนกลุ่มประเทศที่ศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในประเทศต่าง ๆ จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ โปรตุเกส เยอรมนี ฟินแลนด์ แคนาดา เม็กซิโก ออสเตรเลีย สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากประเทศที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ หลากหลายภูมิภาค ครอบคลุมการจัดการศึกษาจากทั่วโลก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ 1) ประเด็นในการสนทนากลุ่มเพื่อยกร่างแนวทางในการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และ 2) แบบสอบถามข้อมูลเพื่อยกร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (ออนไลน์)

ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การเตรียมการวางแผนการวิจัย ศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาและการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในปัจจุบันของประเทศไทยและต่างประเทศ ดำเนินการ ดังนี้ 1) การกำหนดแนวทางการทำงาน ทบทวนความคิด การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2) การศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การ

ปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ 3) การศึกษาและวิเคราะห์บทเรียนการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ จำนวน 8 ประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการศึกษา และการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในปัจจุบัน และยกร่าง / ส่งเคราะห์แนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 : พิจารณาร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในภาพรวม และยกร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชุมที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อขอความคิดเห็น คำแนะนำ และปรับร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในภาพรวม 2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมเสนอร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงเครื่องมือ 3) จัดประชุมสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทั้งระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และระดับการอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 : ปรับปรุงร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการตามขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสรุปประเด็นสำคัญและเขียนเชิงพรรณนาและ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามข้อมูลเพื่อยกร่างแนวทางการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (ออนไลน์) โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ในส่วนนี้จะเสนอผลการวิจัยใน 3 ประเด็นดังนี้

1. การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่า 1) หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับ/ประเภทการศึกษา มีการกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา โดยมีการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในลักษณะคู่ขนานกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2) ทุกหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องในลักษณะการชี้แจงเพื่อรับทราบข้อมูลผ่านสื่อ เอกสาร และการประชุมต่าง ๆ แต่ยังไม่ทั่วถึงและยังไม่เข้าถึงผู้ปฏิบัติงาน และบุคลากรโดยเฉพาะครูผู้สอนในสถานศึกษาส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรยังขาดความชัดเจนในการรับรู้และเข้าใจรายละเอียด 3) ในช่วงปัจจุบันการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การพัฒนาหลักสูตรพบชัดเจนในการจัดการอาชีวศึกษาและ 4) ในส่วนการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับการศึกษามีการดำเนินการตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ประกาศใช้

2. ผลการศึกษาระบบ กลไกการนำมาตราฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของต่างประเทศ 8 ประเทศคือ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี โปรตุเกสและเม็กซิโกนั้นพบว่า

1) ทุกประเทศมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน 2) มีนโยบายส่งเสริมการนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และประเมินผลที่ชัดเจน โดยเน้นสมรรถนะของผู้เรียน เน้นการเชื่อมโยงการเรียนสู่การนำไปประยุกต์ใช้และชีวิตการทำงาน มีการระบุคุณสมบัติผู้เรียนชัดเจน กระชับ เข้าใจได้ตรงกัน 3) มีการ

จัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่ส่งเสริมการทำงาน 4) มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและกำหนดบทบาทที่ชัดเจน 5) มีระบบการประกันคุณภาพที่เข้มแข็ง 6) มีระบบการกำกับติดตามที่เข้มแข็ง โดยมีหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามหลายภาคส่วน 7) พัฒนาการศึกษามีคุณภาพ โดยพัฒนาควบคู่ทั้งด้านผู้เรียน ครู สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการบริหารจัดการ 8) ระบบการพัฒนาครูมีคุณภาพสูง เน้นการพัฒนาครูให้มีคุณภาพในด้านเทคนิคและกลวิธีในการสอน และการคัดเลือกครูด้วยเกณฑ์คุณภาพสูง

3. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติกรนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติใน 4 ประเด็นใน 2 ช่วง มีดังนี้

- ช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสมในช่วงนี้มีการดำเนินการ ดังนี้ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและเตรียมการนำไปใช้ในสถานศึกษาโดยสถานศึกษาส่วนหนึ่ง กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาในระดับการศึกษา (2) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการวัดประเมินผลนั้น หน่วยงานส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรเดิม เดิม ยกเว้นการอาชีวศึกษาที่มีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระยะนี้ แนวทางการนำมาตรฐานของชาติสู่การปฏิบัติก็จะเน้นการจัดการโดยใช้ฐานสมรรถนะเชิงรุกที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิด ปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง และใช้แนวทางการวัดและประเมินผลในลักษณะที่เป็นการประเมินผลตามสภาพจริงและการประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น เน้นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้อย่างชัดเจน และ (4) การกำกับติดตามและประเมินผล ควรจัดระบบ แนวทางการกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการกำกับติดตาม ประเมินผลการทำงานที่มุ่งเน้นคุณลักษณะผู้เรียน และการทำงานในลักษณะกัลยาณมิตร และนำข้อมูลมาใช้ในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา ให้การสนับสนุน และนำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนมาตรฐานการศึกษาในช่วงต่อไป

- ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบงาน มีการดำเนินการแต่ละส่วน ดังนี้(1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ในช่วงนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรนำข้อมูลการดำเนินการในช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสมมาใช้ในการทบทวนมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและเพิ่มเติมข้อมูลจุดเน้นตามบริบทการทำงานและระดับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย (2) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติแต่ละระดับสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการประเมินผลนั้นเป็นการนำมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีลักษณะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centric) โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ความสามารถ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งความเหมาะสมกับบริบท วิถีชีวิต ภูมิสังคม ชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (real life) ของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง มิได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาเชื่อมโยงสู่การจัดการเรียนการสอนบนฐานสมรรถนะเชิงรุกที่มุ่งเน้นให้ได้เรียนรู้จากการคิด

ปฏิบัติ และใช้ความรู้ได้จริงในชีวิต เน้นการนำตนเองในการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนเน้นการเรียนรู้แบบรู้งจริง (Mastery Learning) เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอนกันเอง เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ เรียนรู้จากตัวอย่างที่เห็น เรียนรู้จากการทำงาน และเรียนรู้จากเทคโนโลยี จัดการเรียนรู้ในลักษณะการผสมผสาน (Blended Learning) คือ เรียนรู้ทางออนไลน์ และเรียนรู้แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน และ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนใช้ความรู้มากขึ้นส่วนการวัดและประเมินผลเป็นไปเพื่อการเรียนรู้และช่วยเหลือผู้เรียน (3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่เชื่อมโยงสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินคุณลักษณะผู้เรียนจากร่องรอยเชิงประจักษ์ โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเลือกระบบหน่วยงานและผู้ประเมินได้เอง และเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาเข้ามาร่วมประเมินคุณภาพ

อภิปรายผล

ในส่วนนี้จะอภิปรายผลการดำเนินการในประเด็นสำคัญดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติของประเทศไทยโดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบในการทำงานนั้นพบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติแต่ละระดับมีความเหมาะสมตามช่วงวัยและมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงที่สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติจึงไม่มีปัญหาอุปสรรคแก่หน่วยงานทุกระดับจะนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปกำหนดเป็นนโยบายในส่วนการนำมาตรฐานของชาติมากำหนดมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามภารกิจของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักร่วมกันในการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนมีพลังในการทำงานให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบอิงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีปรัชญาในการจัดการศึกษาว่า “ความสำเร็จ สำหรับทุกคน” เป็นหลัก (Spady,1988; Danelson, 1985)

2. การนำมาตรฐานของชาติมาสู่การพัฒนาหลักสูตร ในการนำมาตรฐานของชาติมาสู่การพัฒนาหลักสูตรนั้นพบว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า 1) ควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และดำเนินการโดยภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ 2) ควรอบรมครู/ผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางดำเนินการ และเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ค้นคว้าด้วยตนเอง และต้องลดงานครู 3) ควรให้อิสระหน่วยงานระดับสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรเอง ภาครัฐเพียงติดตาม ดูแลผลผลิตตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแบบผสมผสาน (Recognizing Policy complexity) ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของ Viennet และ Pont (2017) ที่เป็นการผสมผสานทั้งแบบจากบนลงล่างและแบบฐานราก โดยพัฒนาจากแนวคิด

Policy cycle approach ที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความกระจ่างในการดำเนินงาน โดยหลักการมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จ เพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการธรรมชาติ ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคปฏิบัติ แนวคิดเครือข่ายที่จะมาช่วยวิเคราะห์การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

3. การดำเนินการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ในด้านการดำเนินการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในนั้นพบว่าต้องให้สถานศึกษาสามารถเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ความต้องการ ความสำเร็จ วาระระบบ จัดระบบ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ร่วมกัน ตรวจสอบได้จริง นำผลไปปรับและพัฒนางานได้จริง รับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่กำหนดเน้นการพัฒนาผลที่เกิดจากผู้เรียนตามจริงจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนศึกษา/ปฏิบัติ ตามมาตรฐานและนโยบายที่กำหนดเพื่อให้บรรลุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และรายงานผลควรผลัดกันระบบ การประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติต่อเนื่อง และประเมินตามข้อเท็จจริง เน้นคุณภาพมากกว่าการรายงานทางเอกสารและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแนวโน้มการประกันคุณภาพการศึกษาเริ่มมีความสนใจใช้ระบบ การสร้างวัตถุประสงค์และผลลัพธ์หลัก (Objective and Key Results) หรือ OKRs มาใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษา (Ministry of Education, 2018) ที่จะเน้นการกระจายศูนย์ การตัดสินใจไปสู่พนักงาน (Decentralization)

4. การกำกับติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนาและการให้แรงเสริมการกำกับติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนาและการให้แรงเสริมเป็นปัจจัยสำคัญมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thongkao (2008) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านการกำกับตรวจสอบประเมินผล และการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีขวัญในการทำงาน แรงเสริมทางบวกจะเป็นพลังจูงใจให้ผู้ปฏิบัติมุ่งมั่นตั้งใจ ทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้นและ สอดคล้องกับที่ Boonprasert (2005) กล่าวว่า การกำกับ ควบคุม ติดตามและประเมินผลมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินการทราบว่าได้ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ผลของการดำเนินการจะได้ข้อมูลที่แสดงถึงความสำเร็จ ข้อดี จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา ช่วยให้การบริหารงานแผนงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. การพัฒนาครูผู้สอนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะสำคัญ 3 ด้านตามที่กำหนดไว้ นั้นหลักสูตรและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติผ่านการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งแต่การพัฒนาครูเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน Khemmani (2014) ได้เสนอแนะแนวทางในการสนับสนุนพัฒนาและช่วยเหลือครูดังนี้ 1) การจัดเอกสารความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งพัฒนาสื่อ วัสดุ และเครื่องมือต่าง ๆ พัฒนาครู/ผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการต่าง ๆ การสอนทักษะกระบวนการ และการพัฒนาทักษะการสอนของครู/ผู้สอน 3) พัฒนาความรู้ ความเข้าใจทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งหลักการสอน แนวการสอน รูปแบบการสอน วิธีการและเทคนิคการสอนทักษะกระบวนการ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับบริบท 4) พัฒนาทักษะการสอนกระบวนการ เนื่องจากการสอนมีลักษณะเป็นทักษะกระบวนการ ดังนั้น การพัฒนาทักษะการสอนของครู จึงควรใช้หลักการสอนทักษะกระบวนการ ดังกล่าวด้วย เช่น การพัฒนาครูในสถานที่ทำงาน จัดระบบนิเทศภายใน มีการวางแผนการสอน สังเกตการสอนและวิเคราะห์การสอนร่วมกัน หรือการจัดระบบ “peer coaching” การจัดกลุ่ม

“lesson study” การจัดการความรู้ การส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community หรือ PLC) โดยการให้ครูทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจากการลงมือปฏิบัติ และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมกับบริบท การดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน 5) พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน และ 6) จัดระบบการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ครู

6. การจัดหาทรัพยากรสื่อแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ โดยต้องจัดสิ่งต่าง ๆ สนับสนุนดังนี้ 1) สื่อเทคโนโลยี แทนการบอกความรู้ของครู 2) แหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายทั้งสถานที่จริงในการเรียนรู้ สารต่าง ๆ อีกทั้ง แหล่งเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ และเจตคติ ไปประยุกต์ใช้จริง 3) เครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายทั้งภายใน และต่างประเทศ ทั้งเครือข่ายที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ และผู้รู้ในศาสตร์/สาขานั้น ๆ สำหรับการสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ และ 4) งบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้หมายถึงทั้งงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนรวมทั้งผู้ปกครอง ที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สู่การกำหนดมาตรฐานและเป้าหมายในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตามตรวจสอบผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ซึ่งหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จได้นำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของพลเมืองประเทศ ทั้งนี้เพราะระบบประกันคุณภาพการศึกษาของไทย เป็นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาที่มีผลต่อการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกระดับการศึกษา และมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตร การควบคุมคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2 การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ ที่มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมจัดทำแนวปฏิบัติ/มาตรการสำหรับผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาให้กับทุกหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่กำกับดูแล

2. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อน

ในการบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อน ควรดำเนินการใน 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและหาแนวทางที่เหมาะสมควรดำเนินการ ดังนี้ 1) การจัดทีมงาน/หน่วยประสานงาน สนับสนุน ถอดบทเรียน เพื่อการนำองค์ความรู้มาใช้ในการทำงานในช่วงต่อไป โดย จัดองค์ประกอบของทีมงานครอบคลุมทั้งผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติงานในลักษณะต่าง ๆ จากทุกภาคส่วน 2) การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเชิงลึก 3) การวิเคราะห์งาน ปรับ/เปลี่ยนแปลงไปสนับสนุนโดย หน่วยงานต่าง ๆ อาจจะต้องมีการวางแผนการทำงานเชิงระบบต่อเนื่อง เนื่องจากงานบางส่วนไม่สามารถปรับเปลี่ยนอย่างเต็มรูปได้ในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้นในช่วงนี้การทำงานจะมี

ลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนอย่างเต็มรูปในโอกาสต่อไป โดยควร 1) จัดคณะทำงานศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างละเอียด 2) นำข้อมูลมาจัดทำแผนการทำงาน โดยกำหนดการดำเนินการ 3) ลักษณะ คือ (1) ภารกิจที่มีความสอดคล้องในการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาระดับที่ดำเนินการโดยตรง ควรดำเนินการต่อเนื่องและอาจจะเพิ่มความชัดเจน เข้มข้นของกิจกรรม และการดำเนินงาน และจัดงบประมาณสนับสนุนเพิ่มขึ้นให้มากขึ้น (2) ภารกิจที่มีความสอดคล้องในการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาระดับค่อนข้างน้อย ควรปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการให้เหมาะสมมากขึ้น หรือลดดำเนินการและ (3) กำหนดนโยบาย/จัดการกิจใหม่ พัฒนาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาระดับจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน นำสู่การติดตามผลการดำเนินงาน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการทำงาน และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาระดับนั้น การเตรียมพร้อมบุคลากรทุกระดับ ให้ทำงานอย่างต่อเนื่อง 4) การเตรียมพร้อมบุคลากร ให้มีความตระหนัก ความเข้าใจ และคุณลักษณะที่สำคัญพร้อมทำงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกัน 5) การกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามแผนที่กำหนด และหาวิธีการให้ความช่วยเหลือเพื่อการปรับเปลี่ยนการทำงานได้อย่างเหมาะสม ต้องจัดให้มีระบบ และการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ที่มีลักษณะดังนี้ (1) ผู้ทำหน้าที่ กำกับ ติดตาม ประเมินผลมีความเข้าใจชัดเจน และดำเนินการในลักษณะการเน้นบรรยากาศการทำงานที่เป็นไปเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน และการหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเหมาะสม (2) จัดระบบ/รูปแบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลหลายลักษณะ ทั้งใช้ทีมงานส่วนกลาง และส่วนพื้นที่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมสื่อสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ ในการปรับปรุงงาน 6) การนำร่องการทำงานเต็มรูปแบบทุกระบบ เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งกระบวนการทำงานที่เกิดผล ความล้มเหลวที่เกิดขึ้น และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

ช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบงาน ควรดำเนินการดังนี้ 1) จัดตั้งคณะทำงาน ที่ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุน และประเมินผลที่เน้นการประสานงาน ให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อผลการดำเนินงานภารกิจสำคัญคือการสร้างเครือข่ายการทำงาน และเปลี่ยนประสบการณ์ จากกันและกัน 2) การประชาสัมพันธ์ เชิงรุกเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ช่วยในการสร้าง ความเข้าใจ และรูปธรรมในการทำงานโดยในช่วงนี้ มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ และจุดเน้นเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นบทเรียนที่เป็นรูปธรรมจากพื้นที่นำร่องในด้านต่าง ๆ 3) การพัฒนาบุคลากรทุกระดับการศึกษาในทุกสถาบันการศึกษาแต่ละสังกัดอย่างเข้มข้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติการในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง โดยมีการทบทวนสมรรถนะของบุคลากร และนำสู่การประเมินตนเอง สู่การวางแผนการพัฒนาพัฒนาครูผู้สอนเน้นการพัฒนาในหลายลักษณะคือการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดพี่เลี้ยงที่พร้อมเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเรียนรู้บนฐานการทำงานพัฒนาผู้เรียนจากบริบทห้องเรียนจริงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น ต้องมีลักษณะเป็นผู้บริหารเชิงวิชาการที่มีความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนางานวิชาการ ตระหนักในการพัฒนาผู้เรียน และตระหนักในการร่วมเรียนรู้ สร้างระบบ กลไก และสร้างแรงจูงใจ อีกทั้งการจัดระบบการบริหารจัดการที่สนับสนุนผู้สอนให้ปฏิบัติงานพัฒนาผู้เรียนอย่างเกิดผล 4) การจัดสื่อ

แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ และงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยต้องจัดสิ่งต่าง ๆ สนับสนุนทั้ง สื่อเทคโนโลยี แทนการบอกความรู้ของครู แหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายทั้ง สถานที่จริงในการเรียนรู้ สารต่าง ๆ อีกทั้ง แหล่งเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปประยุกต์ใช้จริง เครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งภายใน และต่างประเทศ ทั้งเครือข่ายที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ และผู้รู้ในศาสตร์/สาขานั้น ๆ สำหรับการสนับสนุนการทำงานของโรงเรียน ในด้านต่าง ๆ งบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้หมายรวมทั้งงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนรวมทั้งผู้ปกครอง ที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งอาจจะต้องวางระบบการจัดสรรงบประมาณแนวใหม่ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการพัฒนาและบริบทพื้นที่ และรองรับความจำเป็นในการปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานของสถานศึกษา/หน่วยงานที่รับผิดชอบ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในการทดลองใช้แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ไปสู่สถานศึกษาทุกระดับ ที่มีความแตกต่างกัน ตามบริบทและสังกัด
2. การศึกษาวิจัยกระบวนการพัฒนา โดยการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติลงสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาของทุกสังกัด
3. การศึกษาวิจัยกระบวนการใช้แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ปฏิบัติในสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อค้นหาโรงเรียนแกนนำหรือต้นแบบในแต่ละจังหวัดและภูมิภาค
4. การศึกษาปัจจัยความต้องการจำเป็นในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติที่เข้มแข็งของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันตามขนาด บริบทและสังกัดในแต่ละพื้นที่
5. การศึกษาวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

References

- Boonprasert, U. (2005). *kān sangkhro, kāroka chā ya 'am nā chō thāngkān sukṣā khōng prathēt tāng tāng* [Synthesis of decentralized education in various countries]. Research seminar on decentralization of education in various countries at Bangkok Golf Spa Hotel, Pathum Thani Province. (Copy documents).
- Danelson, C. (1985). *The Outcome-Based Curriculum*. (Second Edition). Portland: Oregon, see Iserbyt, C.
- Khemmani, T. (2014). *pluk lōk kānsōṅ hai mī chīwit sūha 'ong rian hæng satawat mai* [Awaken the world of teaching to live in a new century classroom]. *nai 'Aphinyā tan thawī wong 'ēkkasān prakōp kān prachum wichākān Apiwat kān rianrū sū chut plian prathēt Thai* [In Tantaweewong academic

- conference documents “Activate learning towards a turning point Thailand”].
6-8 May 2014, Bangkok Sahamit Printing and Publishing Company Limited.
- Ministry of Education. (2018). **prakāsok ra suāng suksāthikān rūāng mātrathān kān ‘āchiwasuksā Pho.So. sōngphanharōjhoksip’et** [Notification of the Ministry of Education on Vocational Education Standards 2018].
- Spady, W. G. (1988). **Organizing for Results: The Basis of Authentic Restructuring and reform**. Retrieved March 17, 2013, from http://12.4.125.3/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_198810_spady.pdf
- Thongkao, K. (2008). **‘ēkkasān prakōp kānsōn chut wichā nayōbāi sathāraṇa læ kānwāngphæṇ nūai thī hok rūāng kānnam nayōbāi pai patibat** [Document for teaching public policy and Planning unit 6 on Policy Implementation]. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Viennet, R. and Pont, B. (2017). **Education Policy Implementation: A Literature Review and Propose Framework**. OECD Education Working Paper No.162.